

Школско такмичење из Српског језика – матерњег
Школска година 2025/2026.

1. категорија – IV (четврти) разред основне школе
6. фебруар 2026.

Школско такмичење из Српског језика – матерњег

6. фебруар 2026.

1. категорија – IV (четврти) разред основне школе

ЛОЗИНКА

(петероцифрени број и реч)

БОДОВИ		
остварени број бодова	укупан број бодова	проценат решености (%)
	50	

- Испит се састоји од 34 питања и решаваш га 90 минута.
- Пре почетка решавања испита треба пажљиво и правописно тачно да попуниш листић са лозинком.
- Лозинку са листића препиши на прву страницу испита.
- Након што попуниш листић са лозинком, спреми га у коверту.
- Пажљиво прочитај испитне задатке и упутства у задатку.
- Решења уписуј на предвиђена места у испиту. Испит пиши плавом или црном хемијском оловком.
- Испит пиши искључиво писаним, не штампаним словима, правописно и граматички тачно. Пиши читко. Нечитки одговори бодоваће се са 0 бодова.
- Користи се папиром за концепт током решавања испита, а који ти је додељен од Школске комисије и оверен печатом школе. Одговори у концепту се не вреднују. Након завршетка писања тај папир се предаје Школској комисији и чува са другом документацијом такмичара.
- Исправљени одговори се вреднују само ако је погрешно написан одговор стављен у заграду и прецртан једном водоравном линијом, а поред тачно написаног одговора стављени иницијали / почетна слова имена и презимена такмичара.
- После завршетка писања, испит предај члану Школске комисије.
- После објаве привремене ранг-листе имаш право увида у испит и право на писану жалбу.

Желимо ти успех на такмичењу!

Школска комисија:

- _____ (председник Школске комисије)
- _____ (члан Школске комисије)
- _____ (члан Школске комисије)

ЈЕЗИК

Пажљиво прочитај задатак и **заокружи слово испред одговора** за који сматраш да је тачан.

1. Којој врсти припада подвучена реч у реченици?

Нина баш лепо прича.

- а) глагол
- б) придев
- в) именица

	1
--	---

2. Којој врсти придева припада подвучена реч у реченици?

На руци је носио дедин сат.

- а) описни
- б) градивни
- в) присвојни

	1
--	---

3. Који низ речи садржи именице средњег рода?

- а) мајка, књига, уметност
- б) село, стање, око
- в) кадар, нос, сто

	1
--	---

4. У ком примеру је именица написану у средњем роду?

- а) анђео
- б) мисао
- в) гориво

	1
--	---

5. Којој врсти речи припада подвучени предикат?

Први у трци је најбучнији.

а) именица

б) придев

в) глагол

	1
--	---

6. Коју службу у реченици има лична заменица?

Она ме је научила да цртам.

а) субјекат

б) атрибут

в) објекат

	1
--	---

7. У којој од следећих реченица је управни говор правилно написан?

а) „Инсекти су“, рекла је Ања, „Најбројнија жива бића.“

б) „Да ли си“, упита Лука, „ухватила плавог лептира?“

в) Стефан је рекао, „Никада нисам видео стоногу.“

	1
--	---

8. Коју реч у следећој реченици треба написати великим почетним словом?

На летовању у Пули са једном гркињом сам причала на енглеском језику.

а) гркињом

б) летовању

в) енглеском

	1
--	---

9. Која реченица није правописно тачно написана?

- а) Похађам Основну школу "Соња Маринковић" у Бачкој Паланци.
- б) Добила је посао на Војномедицинској академији.
- в) Трола 28 се окреће на Студентском Тргу.

	1
--	---

10. Шта значи подвучени израз у датом примеру?

Већ на почетку школске године сви у разреду били смо једна душа.

- а) рођаци
- б) сложни
- в) сналажљиви

	1
--	---

11. Која реч има слично значење као подвучена реч?

Најпре треба да одабереш згодну грану да се гнездо не сруши када дуне ветар.

- а) лепу
- б) дебљу
- в) погодну

	1
--	---

12. Која реч нема исто или слично значење као реч БИТАН ?

- а) образован
- б) незаменљив
- в) кључан

	1
--	---

Пажљиво прочитај следећи задатак и **повежи**.

13. Повежи линијом речи сличног значења, као што је започето. Једна реч остаје неповезана.

храбрити	марљив
срећан	казивати
вредан	соколити
журити	радостан
говорити	

	1
--	---

Пажљиво прочитај следеће задатке и **одговори**.

14. Напиши присвојни придев од именице Вуковар:

	1
--	---

15. Напиши придеве од задатих именица:

ђак – _____

мрак – _____

Лозница – _____

	3
--	---

16. Направи глаголе од следећих именица:

лист _____

храна _____

глад _____

	3
--	---

КЊИЖЕВНОСТ

Пажљиво прочитај задатаке и **заокружи** слово испред одговора за који сматраш да је тачан.

17. У ком је стиху употребљена персонификација?

- а) Јесен је обукла хаљину своју
- б) Од дуња, јабука и лишћа жуту
- в) Може се срести у шуми и пољу

	1
--	---

18. Која стилска фигура се налази у реченици „Зрикавци тужно зричу“?

- а) поређење
- б) оноματοпеја
- в) персонификација

	1
--	---

19. Којој књижевној врсти припада наведени пример?

„Поранио Краљевићу Марко
у неђељу прије јарког сунца“

- а) народна басна
- б) народна бајка
- в) народна епска песма

	1
--	---

20. Шта је песник постигао употребом поређења у следећим стиховима?

„Ко потоци после буре

Коњи јуре,

лете, беже“

а) Сливовито је представио брзину коња.

б) Описао је како коњи прескачу потоке у трку.

в) Рекао је да коњи у трку беже од водене бујице

	1
--	---

На линије испод датог примера **упиши одговарајући број** према упутствима у задатку.

21. Бројем 1 означи поезију, бројем 2 прозу, а бројем 3 драму.

а) Ветар:Ја сам много јачи од тебе!

Сунце:Ниси јачи,ветре!

б) Једном су се Сунце и свирепи Северац препирали ко је од њих јачи. Дуго су се тако препирали и најзад одлучили да испробају своју снагу.

в) Хвалио се ветар свуда

Уздизо се преко света

И сунцу је пркосио

Да је јачи и од њега

	3
--	---

22. Бројем 1 означи монолог, бројем 2 дијалог, бројем 3 приповедање, а бројем 4 опис.

- а) Покуша Олдана још једном да у свом цветном царству задржи девојчицу. Али, узалуд је наговарала. Девојчица је одречно одмахивала главом.

- б) „Боже, драги, толико сам ружан да је чак и псу огавно да ме уједе!”

- в) „Ко си ти и шта тражиш?” питао је трљајући очи.

„Ја сам Месец!”

- г) У дну поља стоје редови црних дебелих стабала и по укрштеним суварцима се види да шума не живи.

	4
--	---

Пажљиво прочитај следеће задатке и допуни започету реченицу.

23. Коју књижевну врсту описује наведени пример?

Ликови су примери јунаштва и неустрашивости.

Описује _____.

	1
--	---

24. Коју књижевну врсту описује наведени пример?

Упутства писца глумцима и редитељима су дидаскалије.

Описује _____.

	1
--	---

КУЛТУРА ИЗРАЖАВАЊА

Пажљиво прочитај текст. **Одговори** на питања која се односе на полазни текст.

СТАРИ ЗАНАТИ

Реч занат потиче од турске речи санат, а значи мајсторија, вештина. Сваки занат у основи се бави обрадом сировина или пружањем услуга. Производња се обављала у занатским радњама. Користило се традиционално знање и технологија. Предмети су се углавном ручно правили, од природних материјала. Представљали су креативност мајстора – занатлије. У нашој прошлости бити занатлија је био цењен и частан посао. Бројне занатлије су се трудиле да олакшају живот тадашњем народу.

Грнчар је од глине правио предмете за употребу у кући, посебно кухињи, а дуборезац је у дрвету длетом урезивао шаре. Како би се одржао дух традиције, на њима су препознатљиве српске шаре: ромб, цветови, листови, лоза.

Табација је ударањем омекшавао вунену тканину која се користила за израду ћилима. Различити мотиви су коришћени за украшавање ћилима који су рађени од вуне: корњаче, гугутке, перца или Кондићева шара (по старом веровању ова шара штити дом и породицу). За градску мушку и женску ношњу од чоје, вуне, свиле задужене су биле абације које су их шили и тиме изазивали задовољан осмех на лицу купца. На ношњи се истицао орнамент у виду непрекидног низа осмица и „с” мотива.

Ткаље су производиле текстилне предмете, а везиље их ситним везом украшавале. Посебно се истицао вез у манастирима, чиме се украшавала богата одећа свештеника. Један од најтежих заната се сматрао ковачки.

Ковачева чврста рука је ковала топло гвожђе и правила различите употребне предмете: кухињски прибор, алат, опрему за коњску запрегу. Занатско знање се преносило у оквиру породице, с генерације на генерацију.

У данашње време бројни занати су нестали. Замењени су новим занимањима. Србија жели да сачува и унапреди старе занате, чији производи имају вредност у Србији и иностранству тако што се издвајају и дају новчана средства онима који се старим занатима баве или би желели да се баве. На тах начин се подстиче очување старих заната као нашег наслеђа.

25. Објасни шта значи традиционално знање и технологија ?

26. Зашто су важне српске шаре: ромб, цветови, листови и лоза? Заокружи тачан одговор.

а) Због богате одеће.

б) Због ситног веза.

в) Због традиције.

	1
--	---

27. Заокружи тачан одговор. Кондићева шара представља:

а) вез

б) мотив

в) орнамент

	1
--	---

28. Повежи линијом занатлије са материјалима.

ВЕЗИЉЕ

ГЛИНА

ТАБАЦИЈЕ

ВУНА

ТКАЉЕ

КОНАЦ

ГРНЧАРИ

ЧОЈА

АБАЦИЈЕ

ДРВО

ДУБОРЕЗЦИ

ГВОЖЂЕ

КОВАЧИ

ПЛАТНО

	7
--	---

29. Шта се подузима да се сачувају стари занати у Србији?

	1
--	---

Пажљиво прочитај задатке и **заокружи слово испред одговора** за који сматраш да је тачан.

30. Драга Тамара! Дођи у суботу у 16.00 часова на мој рођендан у играоницу Цветић.

Луна

Ово је:

- а) писмо
- б) честитка
- в) порука

	1
--	----------

Пажљиво прочитај следећи задатак и одговори.

31. Вук, Уна и Никола желе да заједно иду у биоскоп у недељу. Тог дана се у биоскопима у њиховом граду приказују следећи филмови:

Биоскоп	Филм	Цена улазнице
АРЕНА	Бајка о цару и пастиру	100 дин.
ПАНОРАМА	Острво гусара	150 дин.
ЗВЕЗДА	Чаробни мач	120 дин.
ПАТУЉАК	Зелени јахач	100 дин.

Вуку је свеједно који ће филм да гледа, под условом да улазница није скупља од 120 динара. Уна не жели да гледа филм Бајка о цару и пастиру јер га је већ гледала. Никола неће да иде у биоскоп ПАТУЉАК јер су у њему седишта неудобна.

У који биоскоп ће отићи Вук, Уна и Никола, и који филм ће гледати?

Биоскоп

Филм

	2
--	----------

КУЛТУРА И МЕДИЈИ

У следећим задацима заокружи слово испред тачног одговора.

32. О чему говори документарни филм?

- а) стварним догађајима, местима, људима, животињама...
- б) измишљеним догађајима, местима, људима, животињама...
- в) вилама, патуљцима, дивовима...

	1
--	---

33. Где можемо пронаћи правила за правилно писање речи?

- а) речник
- б) правопис
- в) тумач

	1
--	---

Прочитај следећи задатак и одговори пуном реченицом.

34. Шта су медији?

_____.

	1
--	---